

И 8024 / II

ВОДИТЕЛЬ-ПРОВІДНИК

3693

БОРОТББА

Орган Закарпатських та
Волинсько-Галицьких організацій

У. П. С. Р.

4 9

СІЧЕНЬ 1922 р

На правах рукопису

НАШЕ ВІДНОШЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ
СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РАДЯНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
ТА СУЧАСНОЇ ВЛАДИ
У К Р А Ї Н І .

107658

30

Обстоючи соціальної революції, диктатуру та радянську владу У.П.С.Р. створюють до того, щоб на Україні всі природні склади й виробництва перейшли в громадське володіння та користування прагнучих /робітників, селян та труд. інтел-генції/, вся влада належала тільки трудовому населенню і здійснювалася тільки через органи трудових населення рад.

З цієї причини У.П.С.Р. не тільки не виступає проти Соціалістичної Радянської Республіки на Україні, а навпаки, скрізь підтримує основи її існування й допомагає зміцненню її У.П.С.Р. соціалістичного й радянського характеру.

Одначе сучасну форму існування України ні в якій мірі не можна назвати ні українською, ні соціалістичною, ні радянською.

Українською не можна назвати через те, що влада, яка керує Україною, не вибрана трудовим народом України, а прислана з Москви московською комуністичною партією і підтримується тільки московською окупаційною червоною армією. Та влада керує не поволі робітників та селян України, а по приписах московських народніх комісарів. Так звані Всукраїнські з'їзди Рад, якими сучасна влада хоче підтесувати волю народу, насправді є з'їздами лише призначених нею ревкомів та ісполкомів, провідниками яких в великій більшості є елементи наслані з по. зв. мек України.

Отже то ні в якій мірі не є влада Українська, а лише апарат московської окупації на Україні. Кілька владників українського трудового народу та обдурених українців, що пішли на послуги до сучасної влади не можуть зробити її українською.

Не можна назвати сучасну форму існування й соціалістичною. Той час, безладдя, руїна, грабіжництво, марнотраєство й насильство, які творяться так брудні та во ім'я соціалізму, не є жадним соціалізмом; влада ж, яка там існує цілком складається не з соціалістів, а з комуністів, і то переважно колективістів. Вимагання яких зустрічуться вимогам соціалізму і правдивого комунізму.

Не є сучасна форма існування України й радянською, бо до свого часу жадних виборчих робітничих та селянських рад на Україні немає. Іменем рад там називають ревкоми та ісполкоми призначені до взаїмних московської комуністичної партії та її філії на Україні К.П.В.У., а фактично вони правлять призначені ними ж партійні комісари. Отже замість радянства там є лише комісародержавіє.

Сучасна влада на Україні ні в якій мірі не є й робітничо-селянською.

Всі органи влади складено не з робітників та селян, а з членів комуністичної партії, хоч би вони й не були а ні робітниками, а ні селянами і взагалі не прямими елементами. Дійсних же нежадних робітників і селян не допускається не тільки до вибору рад, а навіть до участі в ревкомів, ісполкомів та комісаріятів. За те багаті й середкільчички, царські коопераци та ледчі інтелекенти, що вивалили в комуністичну партію, заповнюють всі органи влади. Через те диктатура сучасної влади є а ні трудовою, а ні пролетарською, а лише партійною, комуністичною.

наведених причин У.П.С.Р., обстоючи соціальною революцією, трудову диктатуру та ра-

дянську владу. Не тільки не може підтримувати її сучасного ладу, ні сучасної влади на Україні, а навіть мусить боротися з ними для скасування московської окупації та псевдокомуністичної комісарської диктатури в інтересах суверенності робітництва й селянства України та заведення Іжнської трудово-радянської диктатури, і для припинення злочинно-легковажних комуністичних і псевдокомуністичних експериментів, які руйнують народне господарство, та запровадження таких перехідних форм народнього господарства, які б без руйни й вивиснення найкраще привели трудовий народ до соціалізму.

Одначе, розуміючи, що сучасну владу підтримують, хоча і в різних міркувань, не тільки соціалісти, а й буржуазія та капіталісти, як українські, так і не українські, і що безоглядна боротьба з нею з боку трудового населення виконюється буржуазією в своїх інтересах /для вивиснення всіх здобутків політичної й соціалістичної революції/, У.П.С.Р. для досягнення своєї мети мусить вести боротьбу такий способом, щоб, винсуючи московську окупацію, комісарство та диктатуру псевдокомунізму, не руйнувати і не ослаблювати ґрунту для соціалізму та справжньої трудової диктатури й радянської влади.

Через те У.П.С.Р. таким способом не має брати участі в тих акціях проти сучасної влади на Україні, які провадяться буржуазією, бо остання має на меті повалення не тільки сучасної влади, а й усіх здобутків політичної й соціалістичної революції на Україні; не тільки комунізму та комісародержавія, а й соціалізму та радянської влади, не забезпечуючи разом з тим од якоїсь іншої окупації. Так само У.П.С.Р. не може брати жодної участі в тих стихійних повстаннях, які вибухають на Україні внаслідок надзвичайно ганебного й тяжкого окупаційного режиму, бо ті повстання лише розпо-

Розумуть народні сили та часто переходять в руки реакції й отаманства та бандитизму.

Доборючи сучасну владу, як не народну, а окупаційну, не соціалістичну, а псевдокомуністичну, не радянську а комісарську, - У.П.С.Р. вживає всіх заходів до того, щоб її повалення не використане було буржуазією, а тому поруч з боротьбою проти окупації, псевдокомунізму та комісародержавія провадить велику будівничу праці по скріпленню соціалістичних і радянських стремлень трудових мас для фактичного переведення диктатури всіх працючих.

Головним засобом такої боротьби з окупацією, насильством, злочинством та безглуздям У.П.С.Р. вважає самоорганізацію трудових народних мас та зміцнення тих умов сучасного ладу, які в супереч бажання істотної влади можуть бути використані для скасування окупації й комісародержавія та для введення справжнього радянського ладу на Україні.

Зо всього наведеного, ясно, що У.П.С.Р., борючись за соціалізм, трудову диктатуру та радянську владу, піддїрає не тільки ідою Української Соціалістичної Радянської Республіки, але й усі ті реальні заходи, які дійсно ведуть до її створення, не залежно від того, звідки вони походять і ким переводяться. Одначе дійсне становище на Україні У.П.С.Р. визнає ані соціалістичним а ні радянським і не погоджується, бо визнає її протинародною, як окупаційну й комісарську; протитрудовою, як однопартійну і протисоціалістичною, як псевдокомуністичну та терористичну, а тому рішуче в неї бореться, вживаючи для того однак способів не деструктивних, а організуючих нову народну силу і владу.

"КООПЕРАТИЗАЦІЯ ЯК СТУПІНЬ

СОЦІАЛІЗАЦІЇ"

Де Драгоманів писав: "вирити в те, що велика корінна зміна усіх громадських і господарських порядків, котру звуть "соціальною революцією" може статись ділом одного великого повстання: навіть і в одній великій країні— це показує звичку думати більше про державні справи, ніж про громадські й господарські. Звичка та вкорінилася в людях письменних за ті часи, коли люди, поставлені в державних урядах, думали, що вони можуть державною силою з гори повернути життя й самі думки і звичаї тисяч і мільонів людей, як їм завгодно... В XIX в. було багато повстань, але не одне з них не вдалося змінити до корінних порядків не то громадських і господарських, а навіть і державних... всі порядки в людських громадах ростуть, а не роблятьс'я відразу і державні та протидержавні заходи повстання— тільки частина тих природів, якими несутьс'я зміни в людському житті; а далеко не все." Дійсність, як найкраще підтвердила правдивість цих думок, збентавив вкрай безгрунтовні і злочинно легковажні скеперіменти московського комунізму. Дійсність показала, що соціалізація по козацьки в Москві зробити не можна. Однак та сама дійсність показує, що й повороту назад, до старих форм капіталізму також не може бути. Ми стоїмо на переходовій ступні від капіталізму до соціалізму. Це треба усвідомити і подбати про те, що переходовий процес відбувався як найшвидше і в найлегкій спосіб. Головна справа соціалізації— скасування приватного капіталістичного володіння природними скарбами та засобами виробництва, передача їх в громадське володіння, організація громадського користування та виробництва й забезпечення права кожного працюючого на повний продукт праці. Для цього необхідно в першу чергу всі природні скарби й виробництва одібрати від власників та передати громадянству а в другу чергу організувати громадське користу-

вання та співробітництво, та щоб мовляв Драгоманів усі сили природи й струменти, що потрібні для здобуту користникам рідчій, себ-то: земля, вода з усіма що в них є, машини й фабрики й т.в. були просто в руках товариств і громад хліборобських і робітницьких і щоб люди не мусіли продавати свою працю в найми панам та багатирям, а робили просто на себе. Першу справу революція уже зробила: одібрала й передала, але з другою - налагодженням соціалістичного господарства їй не пощастило. Ті комуністичні методи, якими безоглядно вложивали комуністи, лише вкрай зруйнували господарство. І не дивно. Форми господарства не можна перемінити по наказу з гори, а лише перетворити певною роботою знизу. Драгоманів про це сказав: "яким способом перемінити особну власність/особну, батьківщину/ на гуртову, а далі як упорядкувати спільну працю і як ділити вигоду від неї, це мусить залежати від доброї волі кожного товариства-кожної громади. Певно, що розвага й проба /практика/ над потребами господарськими навчать особні громади не тільки спільності праці /кооперації/ й розумному поділові вигоду від неї посеред самих громад, але й поміж громадами цілих країн і на цілому світі." Комуністичний метод налагодження нового господарства збанкрутував, бо

господарство не можна перебудувати одним махом дера. Сила психологічних звичок та індивідуальних інтересів так велика, що власники не можуть легко віддати своїх бувшій маєткі на громадянство, а немавче громадянство перебіраючи їх в свої руки не може зразу поставитися до нього, як до особистого інтересу, який вимагає від нього певного інтересу, праці, догляду, сохранныости і громадської справедливости. Одбіраючи природні скарби й виробництва від власників й віддаючи їх громадянству треба було раніш все громадянство навчити поводитися з тими скарбами так, як поводитись з ними їхні попередні власники уміло ошадно і дбай-

ливо без лінивства. Цього не зроблено, а тому скарби опинились в нових, невмілих і недбайливих руках, не зважаючи на всі накази з горі стали не піддержкою нових форм народнього господарства, а засобом хизацької наживи з боку тих осіб, що найблизче до них стоять.

Мавчи на увазі, що інтереси громадянства найкраще може захистити воно само, ніяким разі не варто було справу налагодження нового соціалістичного господарства передавати в руки держави, бо всяка держава є лише апаратом бюрократії, яка далі стоїть від гнилого життя у пія само громадянство. Втім, що полагодження нового господарства було передано в руки держави — перша й головна помилка комуністів. Соціалізм може бути утворений тільки вільним розвитком соціальних сил, а не приписами бюрократії, хоч би й комуністичної.

Виправляючи зроблені помилки, в першу чергу треба справу налагодження нових форм народнього господарства одібрати з рук державного апарату й цілком передати його громадянству. Рахувачось же з тим, що різні кола громадянства перебувають і досі під психологічним впливом свого виховання та попереднього існування і психологічно це не усвоїли ідеалу соціалізму, а фактично не раз всупереч своїм словам про соціалізм чинять надалі річі як раз йому супречні /руйнація робітничани громадських виробництв, крадіжка, недбайливість і т.и./ в будівництві нових форм господарства треба творити не ті форми, які вимагає остаточний ідеал соціалізму, а лише перехідні і більш зрозумілі для мас і легчі для привичаєння до них обох борючих сторін і при яких можна було використати досвід, дбайливість і уміння бувших власників на рівні з трудовою силою та бажанням сучасних. З цієї причини ми свідомо говоримо про необхідність заведення зразу не соціалізму, а лише передових форм до нього. Для здійснення соціалізму впершу чергу потрібно вбити власність. Самим одібранням скарбів від власників

власність не вбивається, бо залишається легенда про неї, як про ідеал шасливого життя. Щоб зникнути власність наявше, треба вбити цю облудливу легенду, а це шокливо зробити лише створенням такої форми господарства, в якій власність стала б не вигідною, і власники мусіли б своїм зрік-тись своїм власністю на користь громадського володіння.

Пухавчи таких передових форм, які б убили саму ідею власності, ми вважаємо доцільним перевести організацію народного господарства на таких засадах:

В першу чергу косветься всяка власність на всі природні скарби й засоби виробництва.

Вивласнена буть повільницька та селянська по-верх трудової норми земля передається в громадське володіння працюючи; в право індивідуального користування без права продажу, закладу й дарування, але з правом спадщини, вивласнена селянська земля в трудовій нормі залишається в індивідуальне користування бутьших власників без права продажу, закладу й дарування, але з правом спадщини.

Ліси й води передаються в державний скарб. Працьовники коло землі повинні згуртоватися на кооперативних принципах в спілки: сільські, во-досні, повітові, губерніяльні, нарешті Всеукраїнську. Правління хліборобських кооперативів повинно складатися із тих, хто працює коло землі та споживає продукти хліборобства, як з робітників, так і керівників та інших співробітників справи. Хліборобські спілкам мають бути видані в кооперативне володіння й користування всі інтензивні й показні та досвідні господарства, сади, виноградники і т.и. та всякі хліборобські виробництва. Всеукраїнський Кооперативний Хліборобський Союз має взяти в свої руки провід, догляду і керування всією хліборобською справою на Україні. Зважаючи на велику господарчу руїну та відсутність не тільки удосконалих, а навіть просто організованих громадських апаратів для провадження виробництва й задоволення всіх господарських потреб населення. Передача решти природних богатств і засобів виробництва в громадське користування мусить бути переведене повільно, в міру того як налагоджуватимуться для того відповід-

її апарати громадського користування.

Апарати громадського користування на перші перехідні часи /може й десятки літ/ треба впорядкувати не як державні, а як чисто громадські органи, по типу кооперативів, у які мають увійти всі працюючі в виробництві й споживачі виробів. Ксі працюючі в одному окремому виробництві /заводі, робільні/ мають скласти першу громадську, кооперативну організацію громадського володіння, користування й переведення певного виробу. Завод чи робільня має належати такій громаді, і вона за них має відповідати перед вищими вищими органами громадського користування. Для керування справою кооперативна громада має обрати із працівників /робітників, співробітників і ф-тових керівників/ та споживачів виробництва Управу, яка й відповідатиме перед нею та вищими органами народнього господарства за технічній бік справи. Кооперативні громади повинні об'єднатися по роду виробництва у спілки, а спілки в союзи повітові й губерніяльні; тим, щоб технічне керування ними належало Буправам, вибораним по вище наведеному принципу. Всі індустріальні союзи мають об'єднатися в один Всеукраїнський індустріальний союз. Всеукраїнський індустріальний а хліборобський союзи мають обрати із своїх представників Вищу Раду Народного Господарства, якій і повинно належати право керування всіма технічними справами народнього господарства Республіки. Вища Рада Народнього Господарства порядкуватиме всім господарським життям Республіки: встановлюватиме, хто, що, де, скільки, як, за допомогою яких засобів і т.и. повинен виробити; хто, що, коли, скільки й куди повинен доставити, де і яка ціна має бути на сировину й на вироби; скільки й чого потрібно виробити; куди і як розподілити і т.и. Вища Рада Народнього Господарства через виробничі спілки та їхні одиниці на місцях розподілятиме й обмінюватиме всі вироби місцеві, а також провадитиме торг і осмін з сусідніми державами.

Таким чином керування народнім господарством перейде до рук 1/громадських, 2/виборних, 3/фахових і 4/під широкий демократичний контроль зацікавленого громадянства. Там не буде місця ні для визвоку працюючих капіталістів, ні для самочинних урядових комісій, ні для непролужаних експериментів політичної бюрократії яких би то не було гатунків.

Жадного встановлення політичною владою диктатури цін, як то робили більшовики й не більшовики, не повинно бути. Ціни, як і способи обміну, мають встановлюватися не політичною владою, а Вищою Радою Народнього Господарства на підставі вислідів і спостережень підлеглих їй виробничих совхів і спілок та їхньої згоди. Вища Рада Народнього Господарства повинна бути цілком самостійною в справах господарського будівництва.

Така будова народнього господарства визволяєть його з під партійної й грунтової диктатури, а разом з тим дають змогу використати всі живі сили, які дійсно стоять за соціяльну волю трудових мас.

Конкретною роботою на користь трудових мас, наочною обороною їхніх інтересів, спільною громадською виробничою працею та сумісним зуканням правдивих шляхів до щастя, громадські виробничі спілки без жадних насильств підготовляють громадянство до соціялістичного ладу. Капіталізм позбавлений свого живчика приватно-індивідуальної власности, неминуче згине, а на його руїнах, на підвалинах кооперативно-громадського користування вільно збудується новий лад соціялізму.

Лад, при якому керування виробництвом опиниться в руках самих працюючих, що за допомогою своїх організацій господарства не допустять відновлення приватного капіталу й його керування в державних як економічних так і політичних справах, буде справжньою діловою, а не рекламною, диктатурою працюючих.

Одначе запродавати її в два дні по декрету згорі не можливо. Для того, щоб передати природні скарби й засоби виробництва в руки громадянства, а не в руки чи випадкових гуртків, треба те

Громадянство вперед як слід згуртувати. Треба вперед зібрати, налагодити і впорядкувати громади — кооперативи які б ті скорше й виробництва прийняли та й пустили в рух, а не рознесли по дворах окремі частини виробничих засобів. На згуртування виробничих громад-кооперативів, їхніх спілок і союзів, налагодження зв'язку і взаїмовідносини між ними потрібно не мало часу, а на налагодження виробництва в них — це більше.

Аби в той перехідний час населення не залишилося без нічого, необхідно передачу виробництва від колишніх приватних власників у громадське користування перенести повільно, в міру того, як згуртовуватимуться й підготують громади-кооперативи. Спершу передати тільки ті, які цілком придатні для сучасного громадсько-кооперативного користування, напр.: копальні, миталургічні заводи, дукроварні, гуральні, броварні, залізничі і т.и. Інші ж на де який час поки налагодяться постійні відповідні кооперативно-громадські установи передати в тимчасове арендне користування чи то спеціальним кооперативам чи містам, звичайним громадам, чи навіть і приватним особам, хоч би й колишнім власникам, аби тільки вони налагодили добре виробництво. Розуміється, що це арендне користування повинно бути під доглядом відповідних громадсько-кооперативних спілок та Вищої Ради Народнього Господарства.

Так само треба поставити і справу торгу.

Дрібні виробництва й торг мають залишитися вільні аж до того часу, поки під натиском конкуренції виробничих кооперативних громад не змушені будуть самі з власної ініціативи з'ясуватися з тими громадами.

Дрібний транспорт, водяні пляжі й суходольні так само повинні залишитися вільними, як і дрібний виріб та дрібний торг.

В міру того, як міцнітимуть кооперативно-громадські виробничо-торгові спілки і з допомогою державних апаратів та всяких громадських засобів спромогуться виробляти й постачати населенню крадий і дешевий виріб, дрібні приватні ремісники й кустарі, не маючи змоги

конкурувати з ними, зникнуть самі собою.

При таких заходах до поступової соціалізації виробництва дрібні ремісники й крамари не матимуть підстав для обурення на новий лад, а великі без дрібних на значний опір не спроможуться, бо їх не багато.

Під впливом зросту виробничих кооперативів та спілок дрібні приватні виробники й крамари самі пристають до них і віддаватимуть в громадське користування ті засоби виробу й торгу, якими до того часу користувались на правах власності. Одного поволі зникне й дрібна власність виробу та обміну, а разом з тим зникне й сама ідея власності, бо власність стане нецільною. Вигіднішими будуть форми громадського користування й виробництва. Тоді останні заходи до здійснення нової соціалізації придуть самі собою, непомітно, ділком безболізно.

Де хто висловлює сумнів, чи спроможеться громадянство налагодити взаєнт зруйноване народне господарство способом кооперативізації, без участі приватного капіталу. Як, скажемо, налагодити способом кооперативізації залізницю? Вони зруйновані. Магниси поцзовані. 360000 робітників голодає. Поки вони згуртовуються в кооперативи, поки налагодяться зв'язки між організаціями і т.и. Ім же треба їсти, а хто їм дасть їсти? А на машини, на залізо, на всякі струменти грошей не треба? А де їх ваяти? Держава надрукує? Так що ж за ті гроші можна купити за кордоном? Дай хіба держава спроможна задовольнити друком грошей всі ті підприємства, які потребують для свого відновлення мільярди капіталів? Все це правда. І безперечно наївно було б покладати надію на допомогу від держави. Для того вся справа народного господарства й мусить бути передана громадянству, щоб не залежати від державного друкерського станка. Для відновлення залізниць треба вкласти величезні капітали. Знаючи, що держава цього не спроможна зробити, радять

передати цю справу приватним капіталам, приватній ініціативі. А чиба приватні капіталісти України спроможні це зробити? Чи вони мають капітали? А них же теж зусе зруйноване й проїжене. Капіталісти України йдо війни жили на субсидію від держави, а тепер і зовсім нічого не мають. Вони мулять теж десь шукать десь позичать за кордоном. Нуя позичку за кордоном може зробити й кооперативі то краще й швидче навіть, ніж приватній зруйнованій капіталізм.

Нема жадної радії штучним способом відживловати та підтримувати капіталістів. Треба самому громадянству взятсья до налагодження всієї господарської справи. Тому й цю справу залізниць треба передати кооперативові всіх підприємчих на залізницях. Такий кооператив має змогу вже від себе, де треба, притягти до роботи під своїм доглядом, на своїх умовах приватні капітали, а друге, й саме головне він має змогу увійти в порозуміння й торгівлі, відносини з закордонними фірмами, які дадуть йому все потрібне г замість того збіза, яке він може одержати від хліборобських кооперативів за майбутній транспорт хліборобських продуктів, а також за обов'язання перед закордонними фірмами на транспорт виробів тих самих фірм для населення України взагалі й транзиту його в інші країни. Центральна Управа Всеукраїнсько. Спілки кооперативно-громадського користування залізницями має більш шансів притягти на Україну приватній крам, капітали і машини, ніж приватні капіталісти, бо залізниця є ключ на Україну і кожна закордонна фірма дасть Коопер. Управі їх під певне обов'язання частину свого краму щоб потім користуватьсья її послугами для розповсюдження свого краму на Україні і через Укра. Бу. Управа кооперативованих залізниць має можливість через кілька днів

НАУКА НЕ ХОДИТИ В ЛІС БЕЗ ДРІКА.

Пишучи свою замітку до "Вільної Спілки" про опублікованні в "Впереді" /ч.202/ постанови /фактично - лист/ Ц.К. мавчи на увазі обставини, я припускав, що постанови ті вийшли тільки з Харькова цеб-то тільки від тих членів Ц.К., які ув'язнені по "суду" над ними. Я напевне знав що члени Ц.К., що перебувають на нелегальному становищі, не брали жадної участі в тих постановках. Цей погляд тепер оправдився в повній мірі, бо як с "Борітеся-Поборете" /ч9/ принесло докази цьому.

М.Чечель був у Харькові, говорив з ласкавого дозволу п.Раковського в тюрмі з т.т.Петренком, Голубовичем, Лизанівським /і Ярославом/, одержав од їх ті постанови /лист/, а також продовження 3. Делегації. Про все це можна прочитати в "Звідомленні" М.Чечеля про його командировку на Україну в ч.9 "Бор.Побор."

Лист-постанови ми вже аналізували і прийшли до висновк'в, що ті постанови, окріч двовначного і декоративного додатку, п.1, цілком відповідають поглядам і настроям подавляючої більшости членів партії, що перебувають за кордоном, приймаючи очевидно їх в тій інтерпретації, яку можна і слід логично вивести з їх, а не ту, які тенденційно накручує З.Д. Одначе річ не в тім.

Для нас цікаво тільки те, що є центральним пунктом і змістом всієї командировки М.Чечеля: добитися легалізації У.П.С.Р., побачитися з Ц.К. і дізнатися про його позиції. Одначе М.Чечель вів ширшу акцію про порозуміння з "урядом" Раковського і навіть пропонував такі річи, які ніг пропонувати тільки М.Чечель, що усвоїв легкість поводження з партійним правом в тому осередку, де прийнято за добрий тон не рахуватися з волею партії і партійним правом. Не спиняйтесь поки-що над цим, вернемося до справи.

Перш над усе, не зважаючи на те, що З.Д. прийняв платформу III Інтернаціоналу, М.Чечеля не було на засідання III Конгресу Комінтерна не то що як рівноправного члена, а навіть дорадчого голосу не дано; не було навіть, як гостя. Об'єктивна наука, в цього да, до III Інтернаціоналу приймають не всіх тих, що стоять на його платформі! Ми це знали ще й раніш, на підставі українського досвіду, бо власне не якісь там ес-ери", а навіть У.К.П. не прийнято до III Інтернаціоналу. Значить розум і такт вимагають від українських соціалістів не тігти туди, куди не пускають навіть комуністів українських. Треба шанувати достоїнство соціалістів

З.Делегація, яка не має скромності на стільки, щоб робити кроки тільки відповідно своїй удільній часті, а уявляє себе /цілком /щодо/ як якусь "сторону" в переговорах-вона не мала чуття міри і пішла туди, куди їй напевно не треба було йти, щоб не компромітуватися.

Отже в III Інтернаціоналом З.Делегації не повезло.

Не повезло так само і з легалізацією У.П. З.Р. Цей пункт цікавий, бо вперше з такою отвертістю почули соціалісти од більшовиків "од соціалістів, як думає З.Д." про причину цієї "соціалістичної" події. Бунський, який мусів був ще раніш переказати З.Делегації постанову "Політбюро" К.П.С.У., переказав М.Чечелю, що вони, комуністи, знають позицію З.Д. і вважають З.Д. за людяну до влади, але на яку соціалістичну базу ви хочете опиратися? Відне соціалістичне? Але тут правимо ми, комуністи; для нас не вигідно і не допустимо, щоб ви стали тут нашими конкурентами. Ми працюємо в "серед середняків", отже й тут ви зайві. До куркуля ви самі не підете. Хіба ви могли б працювати між вкр. інтелігентами, пів-інтелігентами, учителями, кооператорами, земцями то що, за котрими об'їзять куркуль. Це все дрібнобуржуазне, реакційне і контр-революційне стоїть до нас в опозиції

лучає нагоди, де-б і як зорганізуватися. Коли-б ми вас легалізували, воно-с все поливало до вас, а ви б опинились у його в полоні. Ми, бунші боротьбісти, були в такій ситуації і врятувались тільки тим, що вважалися в К.П.б.У. Та й з чим-би полягала ваша діяльність? Ви-б хваталися за неминучі мінуси в нашій праці, критикували б нас; до нас би хіло все, незадоволене нами /це-то вся Україна/ тут була небезпека для нашої влади, а владю ми ні з ким не хочемо ділитися.

"Розширення соціальної бази диктатури на користь селянства, про це ви говорите, нам не бажане."

Ми судили волю партії. Нашою ціллю було остаточно дискредитувати в очах народніх мас цю партію, і ми проделали цю ціль досягнули".

М. Чечель вислухав ці "аргументи" і мадав грунт у Думського, чи не помогло-б де-то, можливо У.П.С.Р. де-то змінила свою назву. Думський на цей гачок "хитрої політики" не пімався і сказав, що од зміни назви суть справи не міняється. /Переіменуйтеся хочь і в українські комуністи, то нічого не поособиться!/.

Словом; московські більшовики ніколи не легалізують українських більшовиків, коли вони захотять бути й житись українськими.

Річ не в комунізмі, а в москвізмі, не в соціалній революції, а в преданості Москві.

З. Делегація годила їм, старалась, "чистилась" од інакомислящих, "виключала", "розпускала" і все дарма. Лишень місяць, 1921, місяць "чистки" і... разом з тим Москва-Харків не зарахувала в заслугу нічого, де ранім постановивши дати од коша конкурентам. Коли питання стоїть в плодній боротьбі за владу і знищення конкурентів соціалістів, скріплення монополії на владу, то ми маємо діло з самодержавством з монархізмом при царі, з олігархією - при комуністах.

Олігархія ділиться владою, хіба можливе "дорозуміння" між конкурентів-

ного порозуміння тут можлива? 3. Делегація не розуміла елементарного: шляхом "порозуміння" вона може відсути тільки одного - політичного ланкаса.

І вона його одержала знову, публично розписавшись в цьому одержанні.

А тепер про "здобутки" для партії. При розмові М. Чечеля з п. Раковським - був присутній К. Пятаков, який сказав представникові 3. Делегації, укр. соц-революціонерів: "ваша група настільки одійшла од ес-ерівства в своїй ідеології й тактиці, що мало до вас вже й зв'язує з У.П.С.Р.; тому з ваших слів випливає необхідність для вас вийти з У.П.С.Р., після чого перед вами одкрита дорога як для політичної, так і для всякої іншої роботи."

Можна собі уявити, що говорив М. Чечель про ідеологію і тактику У.П.С.Р., що як навіть Пятаков зазначив, що в їх вже ес-ерівства майже нема. А Зак. Дел. не недавно так гордо заявляла закордон. організаціям, що майбутнє покаже, хто ближче до справжньої есерівської ідеології: вони чи вона.

Члени Ц.К. в своїх розмовах заявили М. Чечелю, що робота 3. Делегації де в чім рихлиться ідеологічно від того, на як стоїть Ц.К. Це-ж на підставі звіту М. Чечеля, який очевидно підкреслював партійну правдивість 3. Д. !/.

Отже, факт стоїть ясно: 3. Делегація одійшла від ідеології, програми й тактики нашої партії. Це було і є ясно для нас. Це помітили і сторонні люди. Але що більше: це помітили і члени Ц.К. хоч висновок зробили такий якого не варто було робити, навіть судячи у більшовицькій вязниці, людей, які хоч і де-що, а все таки одійшли від партійної ідеології, він признає репрезентувати ту саму ідеологію, якої вони не поділяють. Цей факт дорівнюється своєму подвійству хіба тільки до факту при-

значення непартійної людини на чолі партійно-представництва. Але й з другого боку: люди, що одійшли від партійної ідеології, над якими не висить рука чекістів, беруться з легковажною спритністю репрезентувати її, розробляти, викривати і т.д.

Для чого існує партійна ідеологія: щоб за неї боротись, чи щоб нескончливо хиткувати? Відлягає партія, яку репрезентують ті люди, що не поділяють хоч би і в де-чім. І ідеологія і такі так легко пропонують в "де-чім" змінити її назву. Легко міняються тепер назви, ідеології, тактики. Пройдений напів партією за 5 років шлях багатьох споминає про це. Чи при таких умовах може скріплюватися наша сила? Очевидно, ні. Але спокійно глянувши на діло, треба признати: це орієнтація на "тов. Раковського" вже перешкоджає величезну кризу: після спроби 3-ї Делегації якогось українського соціалістичного гурма наважиться повторити? Іто же буде розповідати байки про "сволікці більшовиків", про соціалізм їхній і комунізм? І хто буде де відпукувати в зольверницькому апушанні з українського народу доброзичливу соціалістичну добродійність їх для України? Там, де де рас розпродажа останнього, де не забаром сяде кождо сіпер — капіталіст в Лондону, Берліну і Нью-Йорку, де політику ведуть Раковські і Штірнеси, там, будьте ласкаві, про соціалізм не говоріть.

3-я Делегація нарікала і криткувала В. Винниченка, який "не зміг" зробити згоди з Москвою-Харьковом. Тепер вона одержала наглядний доказ своїх успіхів.

З чим і поздравляємо щиро.

Тепер ми будемо слухати оптимістичні глаголи про справжню соціалістичну тактику. М. Грушевський вже сказав своє магичне слово — час, один лікар — час.

С Т А Т У Т

української партії соціалістів-революціонерів
ухваєний на засіданні Центрального Комітету
дня 31-го липня 1918 року з доручення партій-
ного з'їзду дня 15-19 липня 1918 р.

I ЧЛЕНИ ПАРТІЇ. -1. Членом партії є кожна особа,
що поділяє її програму, підлягає партійній дис-
ципліні, виплатає вступний внесок і точно ви-
плачує чл. внесок. Чл. партії не може бути рів-
ночасно чл. якої іншої партії. /Російськ. парт.
С.Р., С.Д. і т.п./

II. ВСТУП ДО ПАРТІЇ І ВИХІД З НЕЇ. -2. Вступ до
партії відбувається через місцеві, сільські,
містечкові, міські, військові та інші партій-
ні організації, за рекомендацією двох членів
Партії, відомих комітетові, відповідн. органі-
зації. Коли хтось, що хоче вступити до Партії,
не знає осіб, які його рекомендували, то його
приймають в співробітники Партії, а після
вже в члени, коли організація вважає від-
повідним це зробити.

Примітка: Про прийняття до партії рішає Комі-
тет відповідної організації.

Примітка 2: Особа, що вступила до Партії при-
писується до тої організації, яка її прийма-
ла. Перехід з одної організації до другої від-
бувається автоматично через подання заяви до
організації, з котрої член Партії виходить і
до організації, в котру вступає, на основі по-
свідчення від організації, з якої вступив.

3. Всі чл. Партії повинні бути зареєстровані в
Ц.К. для чого всі парт. організації повинні
надсилати списки.

4. Члени Партії виключаються з партії в сліду-
ючих випадках:

а/по постанові Загальн. Зборів організації, до
котрої він приписаний /більшість 2/3 голосів

б/по постанові Ц.К. Партії.

в/по постанові партійного з'їзду /більшість

2/3 членів/.

Прим. 1. Член Партії, виключений місцевими організаціями може апелювати до Ц.К. Партії. Ц.К. може або затвердити постанову відповідної організації про виключення, або скасувати її або передати справу на рішення парт. візду.

ІІІ. ПАРТІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ. 7. Основною формою партійної організації є організація певного населення пункту /хутір, село, містечко, місто, станція, станиця або на фронті певної військової частини/. Та організація творить собою місцеву, хутірну, сільську, містечкову, міську, станційну, станичну, військову організацію партії в данім населеннім пункті, або належить до даної військової частини.

8. Завданням місцевої або військової організації є дбати про поширення й розвиток партії і взагалі провадити партійну роботу в межах свого населеного пункту або своєї військової частини.

9. Законодавчим органом місцевої або військової організації є Загальні Збори організації, а виконавчим органом Комітет організації, котрий обирається на загальних Зборах організації.

Прим. 1. Про кількість членів Комітету рішає організація.

Прим. 2. Докладний статут для себе виробляє сама місцева /або військова/ організація, керуючись загально-партійним статутом.

10. Всі місцеві організації одного повіту на Україні складають повітову організацію. Військові одної армії складають армейську організацію партії.

Прим. 1. Ініціативу заснування повітової організації повинна взяти в свої руки першодовсім міська організація повітового міста.

11. Завданням повітової організації є дбати про поширення й розвиток партії і взагалі провадити партійну роботу в межах свого повіту, координувати діяльність місцевих організацій повіту та засновувати партійні організації по тих населених пунктах повіту, де таких організацій ще не має. Ті самі завдання

нає армейську організація до до своєї армії
і до окремих військових частин, котрі входять
в її склад.

12/ Законодавчим органом повітової або ар-
мійської організації є повітовий або армійсь-
кий з'їзд партії, виконавчим органом - повіто-
вий або армійський комітет партії, обраний на
повітовий, або армійський партійний з'їзд.

Прим. 1. Делегатів на повітовий /або армій-
ський/ з'їзд партійний обирають Загальні Мобо-
ри місцевих /або військових/ партійних орга-
нізацій.

13/ Всі повітові партійні організації од-
ної губернії на Україні складають губерніяль-
ну організацію партії.

Прим. 1. В тих губерніях, де лише частина по-
вітів українська, повітові організації цих
повітів входять в склад губерніяльної орга-
нізації сусідньої губернії.

Прим. 2. Ініціативу заснування губерніяль-
ної організації повинна взяти в свої руки пе-
редовсім місцька організація губерніяльного
міста.

14/ Завданням губерніяльної організації
губерніяльного міста розвиток в партії, і вза-
галі провадити партійну роботу в межах сво-
єї губернії, координувати діяльність повіто-
вих організацій губернії та засновувати по-
вітові організації по тих повітах, де таких
організацій ще не має, а також місцькі органі-
зації по тих повітових містах, де ще нема та-
ких організацій.

15/ Законодавчим органом губерніяльної
організації є губерніяльний з'їзд партії,
виконавчим органом - Губерніяльний Комітет
Партії.

Прим. 1. Спосіб скликання губерніяльного
з'їзду вирабляє сам губерні. комітет партії.

16/ Губерніяльні організації в інтересах
партійної роботи можуть лучитися в ширші кра-
єві організації.

17/ Всі місцеві та військові організації складають У.П.С.Р.

18/ Законодавчим органом партії є партійний з'їзд, виконавчим органом Ц.К. партії, обібраний згідно з пар. 22.

19/ Партійний з'їзд скликається Ц.К.-том не менше ніж один раз на рік. Ц.К. також скликає з'їзд, коли того вимагає, з визначенням порядку денного 1/5 часть зареєстрованих місцевих організацій. Делегати на партійний з'їзд обираються загальними зборами місцевих та військових організацій, в пропорції, вказаній Ц.К.-том.

20/ Партійний з'їзд вважається правомочним, коли він представляє найменше як 1/3 всіх зареєстрованих членів партії.

21/ Ухвали партійного з'їзду може змінити тільки наступний партійний з'їзд.

22/ В исключасі між партійними з'їздами партійним органом є Ц.К. партії, котрий керує всею ідейною й практичною роботою партії, й постанови котрого є обов'язкові для всіх членів партії й партійних організацій.

23/ Ц.К. партії складається з 18 осіб, обраних партійним з'їздом, та делегатів від губернiячтьних організацій, по одному від коної. Крім цього Ц.К. має право кооптації в розмірі не більше 1/3 числа обраних членів.

24/ Уповноваження Ц.К. тягнуться від з'їзду до з'їзду.

25/ Ц.К. відбуває пленарні збори не менше один раз на місяць. Тасніші збори Комітету складсні з тих членів Ц.К., до мешкають в місці осідку Ц.К. - відбуваютьсь не тижня.

26/ Ц.К. обирає собі презид'я, а також виділяє зі свого складу постійне Бюро для завідування технічними справами партії, та для проведення в життя ухвал Ц.К. Для успішного виконання своїх завдань Бюро може на снувати при собі різні комісії, як організаційно-агітаційну, фінансово-господарчу, редакційну та інші.

4.-ВІДНОСИНИ МІЖ Ц.К. І ОРГАНІЗАЦІЯМИ.

25/ Всі організації мають бути зареєстровані в Ц.К.

29/ Всі місцеві, військові, повітові, армійські, губерніяльні та крєві організації є автономні в межах своєї діяльності, зазначеної своїм статутом і підлягають тільки загальним директивам Ц.К.

30/ Ц.К. вноситься з організаціями або безпосередньо, або через ширші районні організації / напр. з повітовими організаціями через губерніяльну, а в місцевих через повітову і т.д. / Так само й організації вносяться з Ц.К. або безпосередньо, або через ширші районні організації, дбаючи лише щоб не загромаджувати Ц.К. тими справами, котрі можуть бути, згідно з своїм статутом, розв'язані організаціями місцевими або районними.

Пункт 1. Організації вносяться кожен безпосередньо в Ц.К. в охідувачих справах:

а/ в справі реєстрації членів та організацій.

б/ в справі виключення з партії.

в/ в справах вказаних пар. 32.

31/ Реєстраційні відомості подаються до Ц.К. не рідше ніж один раз в місяць. Копії цих відомостей подаються одночасно вишій в порядку ступенювання районні організації.

32/ Всі повітові організації подають не рідше ніж один раз на місяць безпосередньо до Ц.К. загальні відомості про стан партійного життя в межах свого повіту, по спеціально виробленій Ц.К. Анкеті. Копії цих відомостей подаються одночасно до губерніяльних організацій. Те саме роблять губерніяльні організації до своїх губерній.

5. КОШТИ ПАРТІЇ.

33/ Кошти партії складаються:

а/ з членських внесків та спеціальних

партійних податків.

б/ з прибутків партійних підприємств.

в/ з грошових допомог, жертв і т.и.

34/ Членський внесок встановлюється в розмірі 50 коп. на місяць і вноситься в скарбницю цієї організації, до котрої член партії приписаний.

35/ Окремі партійні організації можуть воювати через свої законодавчі органи окремі податки для своїх членів на свої спеціальні потреби.

36/ Всі організації віддають 25% своїх прибутків до Ц.К. на його потреби.

Прим. 1. Сей додаток перевищується до Ц.К. не рідше ніж один раз на місяць.

Прим. 2. З цього оподаткування виключаються наступні прибутки організації:

а/ партійні податки на спеціальні потреби відповідних організацій,

б/ доходи районних організацій, котрі вступили від вищих районних організацій в порядку оподаткування.

в/ грошові допомоги або пожертвування, призначені спеціально на потреби відповідних організацій.

37/ Оподаткування організацій низшої категорії на користь вищих районних організацій встановлюється за порозумінням цих організацій.

6. РЕФЕРЕНДУМ.

38/ В справах надзвичайної ваги, в таких в тих випадках, коли вищі партійні органи в якихось питаннях не доходять до повної згоди, Ц. К. переводить референдум серед членів партії.

39/ Референдум може вимагати також 1/5 всіх зареєстрованих членів.

ПОСТАНОВА ЗАКОРДОННОГО КОМІТЕТУ У.П.С.Р.

в справі так званого "Соціалістичного Гуртка Студентів"

Розглянувши доклад т. Григоріва в справі так званого "Соціалістичного Гуртка" заснованого був членами Празької Групи У.П.С.Р. Харуси і Вереткою разом з неналежним до партії д. Савченко-Віловсом, Закордонний Комітет У.П.С.Р. прийняти до уваги, що

1/ "Соціалістичний гурток" без огляду на його мету і діяльність засновано без всякого відому і згоди Празької Групи і Закордонного Комітету У.П.С.Р. — це є безумовно тяжке порушення партійної дисципліни.

2/ Протягнення неналежного до партії д. Савченко-Віловса до "Соц. Гуртка" з прикриттям перед ним партійних справ є показником дуже слабого усвідомлення з боку Харуси і Веретки своєї приналежності до У.П.С.Р..

3/ Вступлення партійних членів в подвійну гру з п. Жуківським з такою метою чи з добрим чи що-небудь розвідати показує не лише брак політичної підготовки і моральних критеріїв у названих осіб.

4/ Спроба в критичній мит підвести свою сепаратну акцію під партійну покривку, а також нестерпиме вимагання Харуси азансом до ірра від Празької Групи і Закордонного Комітету показує на повну нечутливість його до престо. і інт. ресі партії, а також ганебний намір використувати партію для своїх егоїстичних цілей.

5/ Видурення членом партії Бутриком, зв'язаних морально з акцією Харуси і Веретки, документів в цій справі від члена Закордонного Комітету т. Григоріва вказує на безоглядне порушення елементарних основ етики.

Закордонний Комітет У.П.С.Р. постановляє:

1. Вважати Харусу і Веретку, справців "Соц. Гуртка" і Бутрика морально я ним зв'язаними і об'явити захопленого документа, недостойними

називатись не тільки членами У.П.С.Р., але й взагалі соціялістами.

2. Повідомити про це всі партійні організації, як також і інші соціялістичні партії.

II

Розгляд попередньої справи показує, що партнером "Соц. Гуртка" був член 3. Делегації Жуківський, який вступив з Харусем, Веретков і Вілоусом-Савченком в стосунки, переговори і пер-трактації, не повідомивши про це а ні Президія Прагської Групи, ні Закордонного Комітету, оберігаючи разом з Харусем і Веретков таємницю "Соц. Гуртка" від партійної організації, до якої Харусь і Веретка належали.

2/ Пропонував їм гроші, вимагавши роблення послуг совітській місії, призначення ними Ж. Інтернаціоналу, Совітського уряду і правильності політики 3. Делегації, а також пропонував "Соц. Гурткові" вести акції проти Прагської групи і Закордонного Комітету.

3/ Клеветав на окремих членів Прагської групи і Закордонного Комітету, вигадуючи ганебні брехні.

4/ Неправильно інформував 3. Делегацію про суть своєї акції, що видно в його письменого доповіді 3. Делегації.

5/ 3. Делегація, морально поділяючи акції Жуківського, сепаратно доручила йому вести пер-трактації з членами Прагської Групи, не повідомивши Президія Праг. Групи ані Зек. Ком.

6/ Коли Закордонний Комітет почув про таємну і підозрілу акцію Жуківського, доручив т. Григориїву приватно повідомити близьких до 3. Делегації віденських т. т. /Христюка/-лише тоді 3. Делегація, схаменившись, що акція Жуківського відкрита, взяла тон незалежного судії в своїй справі і виступила з контр-атаков проти своїх партнерів з "Соц. Гуртка", діївши в своїх публікаціях до печуваного цініаму, інкримінуючи справу "Соц. Гуртка" членам Закордонного Комітету, щоб змести сліди своєї злочинної тактики і корумповання малосвідомої молодіжні - що це раз показує

кості аморальності осіб, які осмілюються імену-
ватися представниками Ч.П.С.Р.

З огляду на попередні Закордонний Комітет
востанок має публічно зазначувати гнєбну де-
моралізуючу поведінку З. Делегації і яксте-
рості партійні організації від необережності
в поводженні з п. Хуковським і його колегами не
здійснювати стояти на принципах соціалістичної і
товариської моралі. Прага 5 XII-1921

ВІДПОВІДІ НА ЛИСТИ.

Товариш Д. та С.

Ваши записки повідомляють, що п.п. Кондрашен-
ко М., Харусь, Беретка і Бутрим виключені з Пра-
зької організації як "деструктивний елемент" між
Харусь і Беретка без відома організа-
ції склали фіктивного "Студенського Соціалісти-
чного Гуртка" від імені якого викачали грошей у
проф. Грушевського і Дуківського; 2. Кондрашенко М.
і Беретка вимагали, аби зняли партійські працє-
вці в Управі Громадського Комітету в Празі ви-
дали їм в громадських грошей 10000 к.ч. на допо-
могу невідомим товаришам; 3. Кондрашенко М. рос-
тудкав недопустими обрахні про діяльність Гро-
мадської організації, в якій працював в інших
членами партії Бутрим і Кондрашенко вказавали у
Г. Гр. і в документи в справі "Сод. Гуртка"
і не повернули їх. 5. Кондрашенко М. не дав
відповіді організації для кого він склав
звіт в української пресі.

З партійного архиву.

Сиркувавши 6-9/XI^к повідомлення преси про
події на Україні, Закордонний Комітет і Прагська
Група Ч.П.С.Р. ухвалили підтвердити свій попе-
редній зоряд в справі повстань на Україні, а саме:
1. Зробити окремі порєчення для повнаєння іст-
инності на Україні окупаційної влади рішуче за-

суду, як шкідлива для українського трудового народу, бо вони провокують його на неоправдані виступи, викликають жорсткий терор, з боку окупації, зривають зачаткування справжнього народоправства, яке вопереч бажанням існуючої влади налагоджується самоорганізація селянства, а міжнародний капітал та реакційні й бандинські сили Польщі, Румунії й України використовують їх в своїх цілях; все ж це вкупі виснажує український трудовий народ, як вивір творчої сили, так і політично та економічно.

2. Окупаційна політика московських комуністів на Україні, будучи фактично антисоціальною й антикомуністичною, своїми насильствами над трудовим людом України викликала серед нього загальне озлоблення й бажання активної збройної боротьби з існуючою владою за волю, за своє національне й економічне розкріпощення. ці моменти, як прояви ненормальних відносин між окупаційною владою та трудовим населенням України, Польщі та Румунії лише використовують в своїх інтересах. Тому вся вина за повстання й наслідки їх падає не тільки на міжнародну реакцію, але й на московську окупаційну владу, яка своєю політикою насильства над українським трудовим людом творить ґрунт для вибухів народнього протесту і гніву.

Прзчетність в ці хвили до повстання Польсько-Румунської агенції безперечно облегує існуючу на Україні владі боротьбу в ній, як з чужонаціональною інтервенцією. Однак це подавлення цього повстання не усуває ґрунту й небезпеки нових. Повстання виникнуть і то самі собою лише тоді, коли буде скасовано окупаційний лад на Україні і введено трудове народоправство через справжні виборні робоче-селянські ради:

Закордонний Комітет і Прагська група У.П. С.Р., засуджуючи повстання, як шкідливий для народу спосіб боротьби з окупацією разом з тим вказують, що У.П.С.Р. не дєрєстайє боротьби за скасування окупаційного ладу й

заведення справжньої Радянської влади на Україні більш доцільними в сучасних умовах способами, серед яких перше місце займає організація трудової маси народу.